



KI-notat nr.: 26/2013 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Kirkenes Charr AS/Vannuttak fra Ropelvvassdraget		
Fylke/kommune:	Finnmark/Sør-Varanger		
Ansvarlig:	Gry Berg	Sign.:	<i>Gry Berg</i>
Saksbehandler:	Frank Jørgensen	Sign.:	<i>Frank Jørgensen</i>
Dato:	05 DES 2013		
Vår ref.:	NVE 201300566 - 15		

Søknad om tillatelse til regulering og vannuttak fra Ropelvvassdraget i Sør-Varanger kommune i Finnmark fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	5
NVEs vurdering	8
NVEs konklusjon	12
Forholdet til annet lovverk	12
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	13

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8 til regulering av Store Ropelvvann, Varmhullvann, Reingjerdevann med 0,41 meter og Lille Ropelvvann med 1 meter og vannuttak fra samme vatn til settefisk- og røyeproduksjon. Varmhullvannet og Reingjerdevann er to mindre vann som ligger mellom Store- og Lille Ropelvvann. Disse vil få samme vannspeil som Lille- og Store Ropelvvann. Lille Ropelvvann heves og dermed inngå i reguleringsmagasinet.

Tiltaket ligger i Sør-Varanger kommune i Finnmark. Nedbørfeltet for inntaket til oppdrettsanlegget er beregnet til 49 km². Inntak og rørledninger er allerede etablert. Kirkenes Charr AS har søkt om et vannuttak til oppdrettsanlegget på inntil 284 l/s. Bortsett fra de omsøkte reguleringene er de tekniske inngrepene allerede etablert. Selskapet ønsker å utvide sin produksjon av fisk ved oppdrettsanlegget, og det vil bli et økt vannbehov og en reguleringsmulighet som vil sikre vann i tørre perioder. I dag produseres det matfisk av røye ved anlegget, utvidelsen vil skje i form av å produsere 4,5 millioner sjødyktig settefisk ved siden av røyeproduksjonen. Denne økningen skal basere seg på resirkulering av ferskvann og samt å sette smoltifisert fisk på sjøvann i kar på land.

Søknaden om regulering og vannuttak fra Ropelvvassdraget ble første gang behandlet av NVE i 2001. Kirkenes Charr AS fikk da konsesjon til vannuttak fra Lille Ropelvvann og en regulering av Lille Ropelvvann med 1 meter og Store Ropelvvann med 0,6 meter. Kirkenes Charr AS fikk ikke tatt i bruk

denne konsesjonen før byggefristene hadde gått ut, og konsesjonen falt av den grunn bort. Kirkenes Charr AS søker derfor på nytt om vannuttak og regulering av Store- og Lille Ropelvvann tilnærmet slik som i NVEs konsesjon gitt 27. november 2001. I konsesjonen ble det satt krav om et minstevannføringsslipp på 65 l/s hele året.

Det er registrert en mindre konflikt knyttet til dagens vannuttak og minstevannføringsslipp i Ropelva. Dette ble også registrert gjennom offentlig høring og NVEs befaring. Ropelva innehar anadrom fisk, men det er usikkert i hvor stort omfang. Elva er delvis stilleflytende med dype høler og gode oppholdssteder for fisk. Signaler fra grunneiere og brukere av området er at det til tider går lite vann i vassdraget. Under NVEs befaring fikk vi likevel sterke signaler på at fiskebestanden i vassdraget har klart seg godt de 6 årene vannuttaket har pågått. Selv om fiskebestanden i dag virker sterk ønsker Kirkenes Charr AS å imøtekomme høringspartene og sikre en noe høyere minstevannføring i vassdraget i tørre perioder. De har foreslått å øke minstevannføringsslippet fra 65 l/s, som var vilkår i NVEs konsesjon av 27.11.2001, til 80 l/s.

NVE har behandlet omsøkt regulering i tidligere søknad. Det er registrert noen friluftsjakter og reininteresser knyttet til reguleringen, men i følge brukere av området, grunneiere og Kirkenes Charr AS kan virkningene av tiltaket avbøtes ved å tilrettelegge for allmennheten, dersom det skal oppstå problemer knyttet til reguleringene.

En regulering betyr mye for å sikre sikker vanntilgang til settefiskanlegget, særlig i tørre perioder med lite tilsig. NVE legger vekt på at Kirkenes Charr AS har en bevisst holdning til de allmenne interessene knyttet til vannressursen samt at de gir sterkt uttrykk for at de ønsker å ivareta friluftsjakter knyttet til reguleringen for framtiden. Vi legger også vekt på at selskapet på eget initiativ vil øke minstevannføringsslippet for å imøtekomme høringspartene og samtidig ivareta anadrom fisk i Ropelva. Med de avbøtende tiltak som selskapet planlegger, mener NVE at vassdraget vil bli tatt i bruk på en god måte.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Kirkenes Charr AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til vannuttak fra Ropelvvassdraget og regulering av Store- og Lille Ropelvvann. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Kirkenes Charr AS, datert 6.6.2013:

”Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- *Uttak av vann til Kirkenes Charr AS for oppdrett av innlandsrøye og laksesmolt på oppdrettslokalitet 14855 i Ropelv i Sør-Varanger kommune i Finnmark.*
- *Regulering av Lille Ropelvvannet mellom kote 50,5 og 51,5, og regulering av Store Ropelvvannet mellom kote 57 og 57,5”*

Kirkenes Charr AS sitt oppdrettsanlegg i Ropelv, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG	Hovedalternativ	
Nedbørfelt	km ²	49
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	20,5
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	13,3
Middelvannføring normalår	m ³ /s	0,65
Middelvannføring tørrår	m ³ /s	0,22
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,195
30 døgns lavvannføring sommer (1/5-30/9 en serie på 30 år)	l/s	210
30 døgns lavvannføring vinter (1/10-30/4 en serie på 30 år)	l/s	130
Oppdrettsanlegget		
Inntak	moh.	51,5
Lengde på berørt elvestrekning	m	1200
Maksimalt vannuttak	l/s (m ³ /min)	284 (17)
Tilløpsrør, diameter	mm	400
Tilløpsrør, lengde	m	1020
Slipp av minstevannføring	l/s	80
MAGASIN		
Magasinvolym Lille- og store Ropelvvann	mill. m ³	4,8
HRV i Lille Ropelvvann	moh.	52,5
LRV i Lille Ropelvvann	moh.	51,5

Om søker

Søker er Kirkenes Charr AS som holder til i Ropelv øst for Kirkenes. Selskapet fester tomt fra Sør-Varanger kommune til oppdrettsanlegget. Sør-Varanger kommune eier rørtraseen og vanninntak i Lille Ropelvvann. Lille Ropelvvann og store Ropelvvann eies av Finnmarkseiendommen. Langs rørtraseen er det fire private grunneiere samt en som delvis blir berørt av den planlagt etablerte demningen.

Beskrivelse av området

Oppdrettsanlegget ligger i Ropelv i Sør-Varanger kommune i Finnmark. Kirkenes Charr AS har tidligere etablert vanninntak, anleggsvei og vannledning til Lille Ropelvvann.

Ropelva er utløpselva fra Lille Ropelvvann og strekker seg fra nordenden av Lille Ropelvvann og ned til sjøen. Det samiske navnet på elva er Juranjohka. Ropelva blir i miljørapporten beskrevet som 1 km lang med en gjennomsnittlig bredde på ca. 4 m og ca. 80 cm gjennomsnittlig dybde. Den største kulpen er ca. 2 m dyp. Elva faller fra ca 52 m til 25 m i løpet av de første 300 meterne og dette strekket blir ansett som et naturlig fiskehinder for oppvandrende anadrom fisk. Bunnen i elva er preget av sand, grus og noen få områder med mudder fra myr og landbrukseiendommer. Vegetasjonen er delvis dekket (20 - 30 %) med elvemoser og enkelte vannplanter. Elvebredden er delvis begrodd med vier og bjørk som en del plasser dekker over hele elva. Vannhastigheten er vanligvis på ca. 0,1 - 0,2 m/s. Ved høy vannføring (20 cm) er hastigheten opp mot doblet. Vannstanden synes å være relativt stabil. Ropelva er ei relativt blank elv med god sikt.

Nedbørfeltet som drenerer ned til inntaket er på 49 km² med en innsjøprosent på 26,8 %. I nordre enden av Store Ropelvvann og rundt Varmehullvann er det en del hyttebebyggelse. Disse områdene inkluderer også småtjernene inne imellom. Det er en del våtmarksområder i en del av vikene ved Varmehullvann og Reingjerdvann.

Teknisk plan

Reguleringer

I følge statens kartverk er høydeforskjellen mellom Store- og Lille Ropelvvann 4 meter. Kirkenes Charr AS ved konsulenthjelp og egne målinger har kontrollert høydeforskjellen og funnet avvik fra statens kartverk. Nivåforskjellen ble i disse målingene målt til 59 cm nivåforskjell. Av den grunn søker selskapet om en nivåheving på 1 meter og reguleringsmagasinet skal ligge innenfor denne meteren. Hevingen av Lille Ropelvvann vil føre til en heving på 41 cm i Store Ropelvvann, Varmhullvann og Reingjerdevann. Disse tre vannene har samme vannspeil og reguleringen av disse vil da bli på 41 cm.

I konsesjon fra 2001 ble det tatt utgangspunkt i en nivåforskjell på 4 meter og det ble derfor gitt tillatelse til å bygge dam mellom Store- og Lille Ropelvvann i tillegg til en noe større regulering (60 cm) i Store Ropelvvann. I de nye planene vil det ikke være behov for tekniske inngrep i form av dam mellom disse to vannene.

Inntak

Inntaket er allerede etablert i Lille Ropelvvann på 6 og 26 meters dyp. Vannet tas inn via 500 mm rør fram til en inntakskum ved planlagt demning.

Rørgate

Fra inntakskum er det etablert et 400 mm rør med en lengde på 1020 meter som ligger nedgravd/tildekket hele strekningen fram til anlegget.

Veier

Det er etablert en gammel anleggsvei med bom som går fram til det punktet hvor dam er planlagt bygd. Det er ikke behov for nye veier, men det kan være nødvendig å ruste opp den gamle anleggsveien.

Massetak og deponi

Det er ikke behov for massetak eller deponi.

Arealbruk

Oppdemmingen vil føre til at 0,43 m² med landareal vil bli neddemt. Bortsett fra ny dam og neddemming av områder vil det ikke bli endringer i arealbruken i og rundt vannressursen.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Bortsett fra selve oppdrettsanlegget som er regulert til industri, ligger hele tiltaket i LNF-område i kommuneplanen.

Samlet plan (SP)

Vassdraget er ikke omfattet av samlet plan.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget går ikke inn i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Tiltaket vil ikke føre til reduksjon av inngrepsfrie områder da reguleringen vil ligge utenfor det som defineres som tekniske inngrep.

Nasjonale laksevassdrag

Ropelva er ikke en del av et nasjonalt laksevassdrag.

Andre verneområder

Det er ingen andre kjente verneområder som vil bli berørt av tiltaket.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 3.10.2013 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen, grunneiere og brukere av området. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Fylkesmannen i Finnmark uttaler følgende i brev av 12. 9.2013:

"NVE sender søknaden på høring 3. juli 2013 og informere om at NVE hadde gitt tillatelse til vannuttaket det nå blir søkt om i 2001. Vi konkluderte 26. september 2001 at inngrepet ikke innebar negative virkninger av betydning for de fagområder vi skal ivareta.

Siden da har vi ikke blitt kjent med dokumentasjon som endrer vår konklusjon fra 2001. Tiltaket skal vurderes i forhold til prinsippene i naturmangfoldslovens §§ 8-12. Vi mener omsøkte vannuttak vil få effekt i naturmangfoldet som lever i vann, men effekten blir ikke så negativ at vi vil gå i mot realisering av hensyn til naturmangfoldet. Dersom NVE gir tillatelse regner vi med at det blir gitt vanlige vilkår i tillatelsen. Disse vilkårene vil redusere effektene på naturmangfoldet som lever i vann."

Reindriftsforvaltningen i Øst-Finnmark uttaler følgende i brev av 12.9.2013:

"Reindriftsagronomen vil generelt påpeke at tiltaksområdet grenser mot vårbeitet og er innenfor sommer-, høstvinter- og vinterbeiteområde til rbd. 1/2/3-Østre Sør-Varanger, det vil derfor forekomme rein i området og at det bør tas hensyn til reindriften i området.

Reindriftsagronomen vil poengtere at reindrifta er svært sårbar for inngrep, tiltak eller ferdsel, og all aktivitet i beiteområder vil komme i konflikt med reindriftsinteressene i området. Reindriftsagronomen er i utgangspunktet negativ til inngrep i beiteområder for rein. Som det fremkommer i søknaden, er mesteparten av grunnarbeider allerede gjennomført. Det eksisterer allerede rør for vanninntak, ledninger, anleggsvei, samt skogrydding. Det planlegges dam med flomoverløp ved nordenden av Lille Ropelvvann og regulering ved oppdemming av Lille Ropelvvann inntil 1 meter.

Reindriftsagronomen i Øst-Finnmark forutsetter at tiltaket ikke vil medføre fare, skade og ulempe for reindrifta i området, og anbefaler derfor at tiltaket blir utferdiget og sikret på en slik måte at den ikke vil medføre fare, skade og ulempe for reindrifta i området.

Reindriftsagronomen har ingen ytterligere merknader til søknad om vannuttak fra og regulering av Lille og Store Ropelvvann i Sør- Varanger kommune.

Reindriftsagronomens uttalelse:

Reindriftsagronomen har ingen merknader til søknad om vannuttak fra og regulering av Lille og Store Ropelvvann i Sør-Varanger kommune.

Begrunnelse:

Tiltaket vil ikke være til skade eller ulempe for reindriften i området."

Sametinget uttaler følgende i brev av 23.8.2013:

"Tiltaket det nå søkes om er for det meste i samsvar med tiltak det ble gitt tillatelse til i 2001.

Sametinget gjennomførte i 2002 kulturminnebefaring i forbindelse med det tidligere omsøkte tiltaket utenat det ble påvist kulturminner som ikke var kjent fra før. Siden tiltaket det nå søkes om, ikke avviker i særlig grad fra det som var omsøkt den gang, så har Sametinget, nå som da, ikke kulturminnefaglige merknader tiltaket og søknaden.

Sametinget forutsetter at lokalesamiske interesser vektlegges i søknadsbehandlingen, og at tiltaket ved eventuell tillatelse, gjennomføres i forståelse med lokalesamiske interesser."

Ropelv bygdelag uttaler følgende i brev av 26.8.2013:

"Styret i Ropelv bygdelag har vurdert søknaden og kommer med følgende bemerkninger:

- Begge vann og i særlig grad Lille Ropelvvann har til alle tider vært en vannvei for bygdas folk. En demning som angitt, vil gjøre det umulig å få tilgang til vannet med båt. Demninga blir så høy at båt ikke kan dras over. I tillegg forsvinner alle opplagsplasser for båt. En må be om at dette blir tatt hensyn til, og at det legges til rette for at aktiviteten for bygdefolket ikke forringes.*
- Det er en offentlig sneskuterløype med taxibevilgning i dette området. Løypa går inn på Lille Ropelvvann der demninga er ment anlagt. Vi ser for oss at denne tilgangen ikke vil være mulig i ettertid. Dersom løypa må flyttes, må det søkes om endring av løypetrase.*

- *Ropelva er ei lita, men viktig elv for bygda. Vi antar at avløp til elva er målt når vannstanden er på sitt laveste. Hvis ikke, bør det gjøres. Dette året er det svært lite vann i elva allerede i juli. At det noen gang skal være lavere vannstand enn nå, er å tørke elva ut. Med andre ord, minstevannføring KAN ikke tillates mindre enn pr dags dato."*

Tilleggsuttalelser

Etter NVEs befaring i området den 3.10.2013 mottok NVE følgende uttalelser:

Sør-Varanger kommune uttaler følgende i brev av 4.10.2013:

"Det ble i 2001 gitt konsesjon til det samme formålet som i foreliggende søknad. Sør-Varanger kommune v/kommunestyret behandlet saken den gangen og fattet følgende vedtak 27. mars 2001 i sak 0036/01:

"Med utsikt til nye arbeidsplasser og økt verdiskapning er Sør-Varanger kommune positiv til at det gis konsesjon for landbasert røyeoppdrett i Ropelv. Kommunestyret forutsetter imidlertid at det rettes vilkår om at Ropelva skal opprettholde tilnærmet naturlig vannføring. Rensing må pålegges. Kommunestyret forutsettes videre at konsekvensene av vassdragsreguleringene for naturmiljøet og folks eksisterende bruk av området utredes og at det settes vilkår om kompensierende tiltak for de ulempene som reguleringene eventuelt medfører. Kommunestyret må gis anledning til å uttale seg i prosessen med utarbeidelse av en konsekvensanalyse. Konsekvensutredning må være gjennomført og vurdert før arbeidet iverksettes."

Konsesjon ble gitt av NVE i 2001, men tiltaket ble ikke iverksatt, og er nå foreldet. Derfor fremmes det nå en ny søknad som i store trekk er likelydende i forhold til tidligere konsesjon. 3. oktober 2013 ble det gjennomført en befaring, der NVE, Fylkesmannen, kommunen og lokale grunneiere deltok. Det ble der gitt en rekke innspill, særlig fra grunneierne. Sør-Varanger kommune viser til vedtak fra 2001 og vil bemerke følgende i forhold til ny søknad:

- *Anlegget i Ropelv har siden 2007 drevet med røyeoppdrett og hentet vann fra Lille Ropelvvann uten at regulering av Lille Ropelvvann er foretatt. I denne perioden har det ikke oppstått problemer knyttet vannføringen i Ropelva. Den har hele tiden ligget over LVR i konsesjon gitt i 2001.*
- *Befaringen viste tydelig at det var mye fisk i elva, og anadrom fisk ble også observert. Dette tyder på god produksjon i elva.*
- *Det ligger ingen nevneverdige forskjeller i den nye søknadens innhold i forhold til konsesjon gitt i 2001, bortsett fra at det skal startes med smoltproduksjon i tillegg til røye, som gir noe økt vannbehov, men ikke så mye at det vil gi merkbare konsekvenser.*
- *Det vil si at vedtaket fra kommunestyret opprettholdes også for søknaden fra Kirkenes Charr, datert 6. juni 2013, med unntak av at foreliggende utredninger vil være tilstrekkelig for ny vurdering fra NVE.*
- *Sør-Varanger kommune ber også om at lokalbefolkningens merknader og innspill tas med i saksbehandlingen."*

Fylkesmannen i Finnmark uttaler følgende i Brev av 9.10.2013

”Uttalelsen ble gitt før befaringen som var 3. oktober 2013. På befaringen ble det observert en del fisk i elva som renner ut i sjøen. Det ble observert noe større fisk som sannsynligvis var sjørøret. Det ble også opplyst at det fiskes sjørøret i elva. Vi kan på bakgrunn av disse opplysningene ikke si noe om hvor mye fisk det er i elva, eller hvor stor andel av bestanden som er anadrom. Vi legger likevel til grunn at det sannsynligvis er en viss oppgang av anadrom fisk i elva.

På bakgrunn av våre tidligere uttalelser i saken vil vi ikke gå imot at det gis konsesjon, men legger til grunn at det blir satt vilkår om at elva blir tilført tilstrekkelig vann året rundt for å ivareta fiskens behov på minst dagens nivå. Vi vil også bemerke at reguleringen av vannene vil være et stort inngrep.”

NVEs vurdering

Søknaden om regulering og vannuttak fra Ropelvvassdraget ble første gang behandlet av NVE i 2001. Kirkenes Charr AS fikk da konsesjon til vannuttak fra Lille Ropelvvann og en regulering av Lille Ropelvvann med 1 meter og Store Ropelvvann med 0,6 meter. Kirkenes Charr AS fikk ikke tatt i bruk denne reguleringene i denne konsesjonen før byggefristene hadde gått ut, og reguleringene falt av den grunn bort. Kirkenes Charr AS ønsker å utvide sin produksjon av fisk ved anlegget og søker derfor på nytt om vannuttak og regulering av Store- og Lille Ropelvvann tilnærmet slik som i NVEs konsesjon gitt 27. november 2001. I konsesjonen ble det satt krav om et minstevannføringslipp på 65 l/s hele året. I dag produseres det matfisk av røye ved anlegget og selve utvidelsen vil skje i form av å produsere 4,5 millioner sjødyktig settefisk ved siden av røyeproduksjonen. Denne økningen skal basere seg på resirkulering av ferskvann og samt å sette smoltifisert fisk på sjøvann i kar på land.

Søknaden har blitt sendt på offentlig høring til statlige og kommunale myndigheter samt interesseorganisasjoner. Søknaden har også blitt kunngjort i de to mest leste avisene lokalt. NVE har mottatt høringsuttalelser fra kommunen, Fylkesmannen, Reindriftsforvaltningen, Sametinget og Ropelv bygdelag. Ingen av disse går i mot vannuttaket og reguleringen dersom det blir satt visse vilkår i en konsesjon. De største interessene er knyttet til Ropelva som innehar anadrom fisk.

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Nedbørfeltet til vanninntaket er på 49 km² og består av 26,8 % innsjøer og vann. Middelhøyden av nedbørfeltet er på 102 moh. med høyeste punkt på 273 moh. Maksimalt vannuttak tilsvarer ca. 43,7 % av middelvannføringen i normalår. Det er foreslått slipp minstevannføring til Ropelva på 80 l/s hele året.

I søknaden er det tatt utgangspunkt i registreringene av månedsmiddelvannføringen for stasjon 246.4 Lille Ropelvvann for årene 1958-1984. Det fremgår av hydrologisk rapport, som ligger vedlagt konsesjonsøknaden, at det er særskilt på ettermønter at tilrenningen er lavere enn beregnet vannuttak. Vannforbruket må av den grunn sikres av et reguleringsmagasin. Beregningene i hydrologisk rapport viser at det ikke tidligere er registrert totalavrenning lavere enn totalt vannbehov, men det er behov for et reguleringsmagasin som omsøkt fordi tilrenningen er veldig ujevnt fordelt over året. Selskapet kan ikke påregne å få midlertidig tillatelse til å gå under omsøkt LRV dersom det blir gitt konsesjon og det er derfor av stor betydning at selskapet planlegger produksjonen etter kapasiteten på vannressursen. NVE er av den oppfatning at vilkår om maksimalt gjennomsnittlig vannuttak over året sammen med vannbesparende tiltak som beskrevet i søknaden vil selskapet sjeldent oppleve å komme ned mot LRV.

Vassdraget har hatt en målestasjon siden 1958 og har derfor god kontroll på avrenningen. Selskapet har de siste 6 årene fått litt erfaring med vassdraget og i følge Kirkenes Charr AS har de til nå klart å slippe minstevannføring på 65 l/s selv uten et reguleringsmagasin.

Eksisterende drift av røyeanlegg vil fortsatt skje ved gjennomstrømning og oksygenering. Kirkenes Charr AS påpeker at det skal etableres driftsoppfølgingsrutiner som skal kunne håndtere ekstreme tørkesituasjoner. Det er bl.a. av betydning at magasinet fylles opp i tilstrekkelig grad på vår og forsommeren samt at uvanlig rask nedtapping av magasinet følges opp særskilt.

Kirkenes Charr AS opplyser i søknaden at det er relativt gode muligheter for å redusere vannforbruket uten at det går nevneverdig utover produksjonen i ekstreme situasjoner. I selve røyeproduksjonen er det mulig å redusere vannforbruket med 30 % dersom selskapet aksepterer et noe høyere CO₂ innhold i vannet.

For NVE kan det virke som selskapet har god kontroll på de hydrologiske forholdene i vassdraget og har tatt høyde for at tørrår vil inntreffe tid om annen.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om vannuttak fra og regulering av Ropelvvassdraget legger vi til grunn bestemmelsene i naturmangfoldlovens §§ 4 og 5 samt §§ 8-12.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 20.10.2013. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldlovens § 8.

I influensområdet til de planlagte reguleringsmagasinene og Ropelva finnes det storlom og anadrom fisk. Bortsett fra disse artene er det ikke registrert spesielt sjeldne eller hensynskrevende arter eller naturtyper som kan bli berørt av tiltaket.

Fuglebestanden i de planlagt regulerede vannene er ikke kartlagt, men det er observert flere fuglearter her, bla. storlom som er registrert som nært truet (NT) i Norsk rødliste og hekkstatus er ukjent. Storlom er svært sårbar for vannstandsendringer i perioden fra isen går og fram til begynnelsen av juli. Det er særlig vannstandsøkning som kan gjøre stor skade ved at reirplasser blir neddemt. I miljørapporten påpekes det at den planlagte oppdemmingen er slik at det fortsatt holder seg innen normalt flomnivå for Varmhullvann, Reingjerdevann og Store Ropelvvann. I følge miljørapporten vil tiltaket ikke ha særlig innflytelse på fuglelivet. De største konsekvensene vil komme dersom det er særlig lite tilsig tidlig i sommerperioden. I forbindelse med lav vannstand kan det bli for stor høyde mellom reir og vannspeil slik at Storlom vil kunne få problemer med å bevege seg mellom vannet og reiret. Reguleringer som benyttes til oppdrett har ofte små vannstandsendringer som går sakte og en vil ikke oppleve raske vannstandsendringer. Under hekkesesongen og utover sommeren forventes magasinene å være fulle som følge av at vannet blir holdt igjen til sensommeren, da det ofte er bruk for mer vann samtidig som det forventes et lavere tilsig. NVE mener i likhet med miljørapporten at det reguleringsregimet ikke vil føre til særlig negative påvirkninger. NVE mener at tiltaket vil kunne aksepteres med tanke på fugl.

I følge miljørapporten som ligger ved søknaden er det ikke registrert elvemusling i Ropelva, men en god bestand av bekkørret. Under høringsprosessen ble NVE oppmerksom på at det går anadrom fisk i vassdraget. Under NVEs befaring ble det observert store mengder med små fisk med stimadferd, særlig i strømsterke partier. Det ble også observert flere store individer av laksefisk. Elvestrekningen som disse individene ble observert har ikke naturlig vandringshinder for anadrom fisk. Fylkesmannen skriver i en uttalelse etter befaring at de legger til grunn at det er en viss oppgang av anadrom fisk i elva, men at de ikke kan si noe om hvor stor bestanden er eller hvor stor andel som er anadrom. NVE støtter Fylkesmannens uttalelse. Etter befaring og observasjonen av elva, på lav vannføring, er NVE av den oppfatning at det er god produksjon av laksefisk, sannsynligvis ørret, i Ropelva. Ropelva har lite fall på den anadrome strekningen, ca. 25 meter på en 700 meter lang strekning. I følge miljørapporten synes vannstanden å være relativt stabil. Under befaring kunne NVE observere dype kulper og lengre sakteflytende partier som holder godt på vannet.

Selskapet ønsker å øke minstevannføringsslippet av hensyn til fisk, friluftsliv og landskap. NVE ser positivt på at selskapet tar hensyn til innkomne høringsuttalelser samtidig som de viser interesse for å ivareta bestanden av anadrom fisk i Ropelva. NVE forventer ikke at gyte- og oppvekstområdene for anadrom fisk skal bli forverret og kan akseptere vannuttaket med tanke på anadrom fisk.

En eventuell regulering av Store- og Lille Ropelvvann, Rengjerdevann og Varmhullvann og fraføring av vann fra Ropelva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper, arter eller økosystemet gitt i naturmangfoldloven §§ 4 og 5 gitt at det slippes en tallfestet minstevannføring i Ropelva hele året.

NVE har også sett dette i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Vannuttaket fra Ropelvvassdraget er allerede etablert, men selve reguleringene vil være nye inngrep. På bakgrunn av de drøftinger som er gjort ovenfor, mener NVE at den økte reguleringen vil kunne føre til små endringer av økosystemet. Det forventes ikke merkbare negative konsekvenser av disse endringene. Prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 er vurdert, og er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12. Det er søkt om en beskjeden økning i vannuttaket noe som muliggjøres ved at Kirkenes Charr AS baserer utvidelsen med fullverdig resirkuleringsteknologi, en teknologi som gir en meget god ressursutnyttelse av vassdraget.

Landskap/friluftsliv/brukerinteresser

I følge Ropelv bygdelag har både Store- og særlig Lille Ropelvvann i alle tider vært en vannvei for bygda. De ber derfor om at Kirkenes Charr AS utformer demningen slik at ikke opplagsplasser for båt forsvinner og at båter fortsatt kan dras over dammen og settes ut i vannet. Ropelv bygdelag gjør også oppmerksom på en offentlig snøskuterløype med taxibevilgning i området. Løypa går i området der det er planlagt demning. I følge Kirkenes Charr AS vil det bli tatt hensyn til disse interessene når endelig demning skal detaljplanlegges og bygges. Mellom Store- og Lille Ropelvvann ligger det en del hytter og i følge søknaden blir området benyttet til jakt, fiske, bærplukking og annet friluftsliv. NVE mener at heving av vannstanden vil kunne drukne vegetasjon i reguleringssonen rundt vannet og gi en noe skjemmende sone langs vannkanten den første tiden etter hevingen. Både Lille- og Store

Ropelvvann har mye stein og svaberg langs strandkanten og dermed lite vegetasjon som vil bli satt under vann. Den største landskapsmessige forringelsen antas å være nede ved Varmhullvann og Reingjerdevann der det er noe flatere og mer myr. NVE mener likevel at dette vil være i så lite omfang at tiltaket vil kunne aksepteres med tanke på landskap og friluftsliv. Med slipp av minstevannføring i Ropelva vil også denne ivaretas som landskapselement og som fiskeelv.

Reindrift

Det meste av de tekniske inngrepene er allerede etablert og reindriftsforvaltningen i Øst-Finnmark mener at tiltaket ikke vil føre til skade eller ulempe for reindriften. Kirkenes Charr AS har vært i kontakt med Reinbeitedistriktet. I følge søknaden har distriktet etablert trekkvei for rein over den sydøstlige delen av Lille Ropelvvann. Området benyttes ikke hvert år. Reinbeitedistriktet er i følge søknaden positive til tiltaket.

NVE har ikke fått noen signaler om at tiltaket vil være til skade eller ulempe for reindrift.

Kulturminner

Det er registrert et fornminne ved etablert anleggsvei nordvest for Lille Ropelvvann. Dette vil ikke bli berørt av planlagte reguleringer eller anleggsarbeider. Det er ikke blitt kjent gjennom høringsprosessen at det finnes andre automatisk fredede kulturminner. NVE mener forholdet til kulturminner ikke er av avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet siden kulturminner og ev. nye funn kan ivaretas gjennom standardvilkår om kulturminner.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Lille Ropelvvann forsyner lokalbefolkningen med drikkevann. Vannet går via en egen vannledning på 11 cm i diameter i samme trase som Kirkenes Charr AS sin vannledning. Det er ikke forventet at tiltaket vil påvirke drikkevannet. Lille Ropelvvann er et stort vann med relativt bratt litoralsone med mye fjell og stein i vannkanten, og bortsett fra noen mindre lokaliteter langs strandsonen er det ikke forventet utvasking av jord og vegetasjon som følge av vannstandshevingen.

Samfunnsmessige virkninger

I følge søknaden vil utvidelsen av oppdrettsanlegget bidra til 5 årsverk og dermed sikre lokalsamfunnet arbeidsplasser. I tillegg vil aktiviteten på oppdrettsanlegget føre til økt kjøp av lokale tjenester. Tiltaket vil redusere behovet for langreist smolt i Regionen, som igjen vil kunne medføre at oppdrettere i grenseområdet Norge Russland vil få kortreist smolt av god kvalitet. Redusert behov av transport vil igjen redusere miljøutslipp fra brønnbåter. Kortere transportetapper antas å gi mindre stress hos fisk og dermed lavere dødelighet for matfiskproduzentene på sjø.

NVE mener at det planlagte tiltaket vil føre til en god ressursutnyttelse av vannkilden og at det derfor vil være samfunnsmessig nyttig så lenge allmennhetens interesser ivaretas på en god måte.

Oppsummering

Kirkenes Charr AS ønsker å utvide sitt landbaserte oppdrettsanlegg i Ropelv. Selskapet har tidligere hatt en konsesjon etter vannressursloven, men deler av denne har falt bort da reguleringene ikke ble tatt i bruk før byggefristen gikk ut. Selskapet søker nå om konsesjon etter vannressursloven med de plikter og rettigheter dette medfører, med tilnærmet like vilkår som ble gitt av NVE i 2001. Utvidelsen av anlegget er planlagt med fullverdig resirkuleringsteknologi samtidig som selskapet ønsker å fortsette å produsere røye ved gjennomstrømning. Med det omsøkte vannuttaket vil selskapet kunne produsere 4,5 millioner sjødyktig smolt og 120 tonn matfisk med røye, årlig. Selskapet planlegger

tiltaket slik at det blir lagt til rette for å ivareta de allmenne interessene knyttet til vassdraget ved å sikre minstevannføring i Ropelva, særlig i perioder med lite tilsig. Tiltaket vil legge til rette for arbeidsplasser, 5 årsverk i et område med behov for arbeidsplasser. Verdiskapningen er beregnet til 25-50 millioner kroner i direkte meromsetning for søker samt økt behov for innkjøp av lokale varer og tjenester.

NVE legger vekt på at bedriften skal planlegge smoltproduksjonen ved å installere et fullverdig resirkuleringsanlegg. Det er også av betydning at selskapet planlegger økt slipp av minstevannføring i Ropelva for å sikre forholdene til anadrom fisk.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Kirkenes Charr AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til vannuttak fra Ropelvvassdraget og regulering av Reingjerdevann, Varmhullvann og Store- og Lille Ropelvvann. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til plan- og bygningsloven

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til EUs vanddirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Reguleringsgrenser, vannuttak og vannslipp

Følgende data for vannføring og maksimalt vannuttak er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	650
Alminnelig lavvannføring	l/s	195
30 døgns lavvannføring vinter (serie på 30 år)	l/s	130
30 døgns lavvannføring sommer (serie på 30 år)	l/s	210
Maksimalt vannuttak	l/s	284
Maksimalt vannuttak i % av middelvannføring	%	43,7

Reguleringsgrenser

Det blir gitt en tillatelse til å regulere Lille Ropelvvann med 1 meter heving med LRV (normalvannstand) på kote 51,5 og HRV på kote 52,5. Denne hevingen vil føre til at Store Ropelvvann Reingjerdevann og Varmhullvann reguleres med 41 cm heving. Dette tilsvarer til sammen et vannmagasin på ca. 4,8 mill m³.

Det skal settes opp merke ved Lille Ropelvvann som viser høyeste og laveste regulerte vannstand og et informasjonsskilt som informerer om vilkårene for reguleringen. Dette skal plasseres godt synlig for allmennheten. Utformingen av skilt og merking inngår som del av NVEs oppfølging etter post 4.

Minstevannføring

Etter offentlig høring og NVEs sluttbefaring foreslår Kirkenes Charr AS å øke minstevannføringsslippet på 65 l/s hele året, som ble satt som vilkår i NVEs konsesjon fra 2001, med 15 l/s. Nytt foreslått minstevannføringslipp er 80 l/s hele året.

Fylkesmannen og Ropelv Bygdelag påpeker at det må være tilstrekkelig med vann i Ropelva i tørre perioder. Minimum på dagens nivå. Det ble ikke foreslått et tallfestet minstevannføringslipp under høringsrunden.

Det fiskes sjørret i Ropelva og det ble observert mye fisk og flere individer av stor fisk langs vassdraget under NVEs befaringsregime. Tettheten av fisk som ble observert under befaringsregimet tyder på at det må være en god produksjon i vassdraget under dagens vannføringsregime. Kirkenes Charr AS søker nå om et større uttak og regulering. Dette vil føre til noe mindre vann i vassdraget over året, og det vil kunne føre til noe mer press på fisk i de tørre periodene. NVE er enig med tiltakshaver i vurderingen om at minstevannføringen bør økes noe. Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 80 l/s hele året slik Kirkenes Charr AS foreslår.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Vannuttak

Vannuttaket skal avgrenses til maksimalt 284 l/s. Det skal installeres vannmåler og vannuttaket skal loggføres kontinuerlig. Dataene må kunne fremvises på NVEs forespørsel.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Narvik og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Avbøtende tiltak	Demning ved Lille Ropelvvann skal utformes slik at den ikke hindrer fri ferdsel for allmennheten.
------------------	---

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med Sametinget og fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.